

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 „ — „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 12 frt — kr.
 Negyedévre 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 4.

A magyar föld panassza.

(b. i.) Az állam a társadalmi bajokkal szemben ne csak a megtorló intézkedésekről gondoskodik, hanem igyekezzék azok mibenlétével tisztába jönni és ezek után pedig pozitív előmozdításokkal javítsa a munkások helyzetét.

Az ősz Vilmos császár eme mult évtizedben kelt kérelme a német parlamenthez azon alkalomból jut eszünkbe, hogy Husvét két napján és kedden két munkásgyűlés is volt, mely alig tudott más egyebet végezni, mint sérelmeit sorolva el.

Az egyik az országos szociáldemokrata párt gyűlése, melynek az a vége lett, ami már a szociálista gyűléseknek szinte jellegéhez tartozik — *a karhatalommal való feloszlatás.*

A másik gyűlés földmivesek gyűlésinek nevezi magát, de voltaképen alig mások, mint az előbbinek rövid kivonata. Ez utóbbiban az Alföld vármegyéből az agrár-szociálisták gyűltek össze, valamilyen szervezetet óhajtanak létrehozni maguk között. Ugy látszik, hogy a nagy aratási sztrájkok ismételtelen a szervezés hiánya miatt lettek lefújva. A szervezés eddig nem egészen sikerült, de a megbízottak legalább kipanaszolhatták magukat és ez sokat segít a magyar ember dühén.

E gyűlések csak annyiban bírnak fontossággal előttünk, hogy mintegy előfutárait képezik az aratási mozgalomnak, a

mely aligha marad el az idén se. A gyűléseken elmondottak pedig fontosak annyiban, hogy a szociális szónokok csak megtorló intézkedésekről beszéltek és valóban a legjobb akarattal sem tudott volna egy szónok sem pozitív intézményről beszélni, melynek célja a munkás sorsának javítása.

A baj rohamléptekben halad — emlegetjük egész az unalomig — és ezen rohamléptekkel kell lépést tartani a javító intézkedéseknek is. Eddig pedig — és itt sok tekintetben igazságot kell szolgáltatnunk az ünnepen elhangzott dühös beszédeknek, — csak az történt, hogy erőszakkal utját állottuk a baj terjedésének. Bocsánat, de idéznünk kell azokból az ingerült, dühös beszédekből: A közgazgatási hatóságok erőszakoskodtak, kegyetlenkedtek ok nélkül, az oktalan cselekvés elmérgesítette a helyzetet s most azután már csak a csendőrszurony s a golyó segített a forrongást elfojtani.

Használt mindez?

A tények világosan mutatják, hogy nem. Az alföldi munkásnép között tovább terjed a szocializmus, vagy talán már minden munkás ismeri a vérpiros füzetek tartalmát, ismeri és követi. A munkásviszonyok megvizsgálására kiküldött bizottságokról feltesszük, hogy megtalálták a baj gyökerét. A rossz kereseti viszonyok, melynél fogva a mezei munkás a nyár három hónapjában kénytelen egész évi élelmét, ruházatát, minden szükségletét beszerezni. Egy pár gyár az Alföld munkáslakta vidékein keresetet és kenyeret adna a földművelő népnek az év azon

szakában is, melyet most összedugott kezzei tölt el semmittevésben.

A nép föld-éhes? Ezen is segíthetni a parcellázásokkal. Hiszen a mult év nyarán, mikor az Alföld rónáin a forrongás a legmagasabb fokra hágott, egyik röpirat a másikat érte, melyek a baj feltárása mellett gyógyszereket is ajánlanak, — helyi viszonyokhoz alkalmazva, ami a szociális munkát a magyar nép megmentésére a teljes anyagi és erkölcsi elzúllástól szinte megkönnyíti. Latifundiumok, hitbizományok nem állanak útjában a parcellázásnak. Aki csak egy pillantást vet a birtok-statisztikába, az röktön tisztába jön ama néhány magyar szociálpolitikus véleményének értékével, akik untig hangoztatják, midőn a magyar Alföld munkásviszonyairól van szó, a pliniusi mondást: *Latifundia perdidere Italia!*

A magyar birtok-statisztika szerint a hitbizományok és kötött birtokok az ország északi, észak-keleti vármegyéiben és a Dunántúl vannak túlnyomólag. Ami az Alföldön elszórtan létezik, az elenyésző csekélység és földéhséget éppenséggel nem teremthet.

És még néhány patriarchális intézményt a magyar munkásnépnek a mellé a nagyszabású intézkedésekhez, melyek célja az anyagi jólét emelése.

Amint hirlik, Darányi miniszter a mezőgazdasági munkások között az *élet és balesetbiztosítást* akarja megteremteni.

Ez lenne az első komoly tény a magyar kormányzat részéről a munkásszocializmus megszüntetésére.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A gólya mint bakter.

Írta: Hantke Emil.

A fogalomzavar kiküldése végett sietek előre kijelenteni, hogy a szóban forgó gólya nem a ház tetején, hanem a ház bensejében szeret tartózkodni.

Ezek után rátérhetünk a dologra.

Tavaly husvétkor történt, hogy Digus Orbán régi czimborám, kivel iskolatársak voltunk s jelenleg Kaporréten segédjegyző, meghívott egy nagyszabású murira. Tulajdonképpen bál lett volna ez, az utcai lámpák alapja javára; de hát ez csak külső jelleg volt.

A fogékony gólya szív lázas izgatottságával fogadtam a meghívót és tuláradó előzékenységgel közöltem pályatársaimmal, kapacizálva egyuttal őket, hogy tartsanak velem.

Fáradozásaim nem voltak sikertelenek. Mert mi kell egy olyan jogásznak, — ki a jog meghatározásában csak a gólya fogalmáig tud felemelkedni — mint muri, muri és muri.

Kaporréten pedig ez készült.

Érthető tehát, hogy türelmetlenül vártuk a nagy napot. Egyrészt, hogy szaporithassuk az utcai lámpák számát, másrészt hogy fogalmat szerezzünk magunknak arról, milyen állapot az, mikor a vidék mulat.

A nagy nap végre megjött.

Tapasztalatommal kellemesen meg voltam lepve. Az a fesztelen jó kedv, a melyről városi embernek fogalma sincs, oly rózsás hangulatban és negédes pajzánságban tartott mindnyájunkat, hogy mikor eljött a perc, midőn azt mondtuk: na most már elég lesz, — hát dél fele járt az idő. Mire pedig az idő dél felé járt, a társaság tagjai a szél rózsá minden iránya felé dőlve, aludták a kellemes mámor rózsás álmait.

De nem ez a dolog veleje.

Javában járta a római jogász systemájáról szóló nóta . . . mikor nyílik az ajtó és belédraja — egy bakter.

Beléptekor mindjárt feltűnt nekem jóra való, értelmes arca. Kértem aztán Digustól, hogy meg lehet-e kínálni egy pohár borral.

— Hogyne! Mustos, jöjjön csak közénk!

Mustos a bakter közénk jött.

— Na öreg, jól fog esni egy pohár ital?

— Hát ha jó szívvvel adja a tekintetes ur, követem alássan, jó biz' a!

— Hát nyugszik a község?

— Csendesség van, instálom szeretettel.

— Mindig is úgy van itt, ugy-e?

— Na már hogy nem éppen. Néha csak kisikeritünk valamit.

— Ne mondja. Mit például?

— Hát a rosszban járó latrok fortélyait.

— (Haj haj de szépen beszél) Na ígynk

öreg.

— Már hiszen nem vagyok én még öreg,

de azért nem bánom, hát ígynk.

— Na hisz nem úgy mondom, de már kezdünk mégis csak deresedni.

— Hát a nagy gondolat, meg több ilyes, tetszik tudni . . .

— Aztán mi az a nagy gondolat?

— Haj kérem nagy sorja van annak.

— Hát csak kerekítse ki bátyám.

— Na hiszen éppen hamar is elmondhatnám, mert az egész csak annyi, hogy nekem annak a végén a falnak kell istráznál, aztán a hajlékom meg emennek a végén van . . .

— Hát ez a nagy gond.

— Már hogy vagy igen, mivel a második feleségem, hely szemre való menyecske ám.

— Áhán. Most már értem. De hát akkor maga itt lakik mindjárt nem messze?

— Hát úgy lenne. A mint hogy is már mentem haza fele, de az intelligencia tiszteletére mondok már csak benézek.

— Jól tette öreg. Ígynk.

Az öreg aztán hamar beletalálta magát helyzetébe. Fel is használtam a helyzetet. A milyen mindennapi dolog, ha az ember mindenféle fajtájával kerülhet össze a városi mulatni vágyó fiataloknak, éppen oly ritka eset az, ha egy valódi bakter társaságában folytathat kellemes eszmecserét. Igyekeztem is érvényesíteni az alkalmat, ugyannyira, hogy egyszer csak azon veszem észre, miszerint kezdek álmos lenni.

— Öreg, adja rám a bakter köpenyt meg sapkát, hadd szellőzök egy kicsit.

— Az hatalom jelvényeit nem lehet ám

Politikai hírek.

Budapest, ápril 4. (Saját tud. táv.) *Ugron* Gábort képviselővé való választása alkalmából több kerület és párt üdvözölte, melyeknek *Ugron* egyenkint köszönte meg iránta való meleg rokonszenvüket.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter holnapi székfoglalóját nagy érdeklődéssel várják.

Állami dotáció a hazai örmény egyháznak.

A kultuszárca küszöbön álló költségvetési tárgyalása megint időszzerűvé teszi az örmény egyház állami dotációjának az ügyét.

Ez a kérdés a képviselőház tavalyi budgetvitája folyamán felszólamlás tárgyát képezte, melynek következtében *Wlassics* Gyula dr. az örmény kath. egyház eddigi mellőzésének megszüntetésére kéretett fel. — Értesülésünk szerint a vallás és közokt. kormány már évek óta jó indulattal tanulmányozza a hazai örmény egyház sérelmeinek az orvoslását, miért is esetleg még a végleges rendezés előtt kedvező kilátás van egy önálló ritust megillető *átmeneti vikáriátus* felállítására és megfelelő *államsegélynek* a f. évi költségvetés keretébe való beillesztésére.

Ezzel az örmény szertartás önmagának visszaadva végre-valahára gyakorlatilag is egyenjogúsítást nyer és papszentelési hatáskörrel felruházandó főpásztor személyében vallásos gőcspntja keletkezik a hívek most oldott kéveként széthulló hazafias arménizmusának.

A Katholikus Legényegylet választó közgyűlése.

Végleges berendezkedését tartotta a nagyváradai kath. legényegylet f. hó 2-án.

Az elnökség által délután 4 órára hirdetett közgyűlésre oly impozáns számban vettek részt a tagok, mind az alapító, mind a pártoló és rendes tagok, hogy alig tudtak elhelyezkedni a mostanig még szűkös helyiségben. Körülbelül 200-an jelentek meg.

A közgyűlést dr. *Vucskics* Gyula elnök nyitotta meg. Örömet fejezte ki, hogy a fel-támadás ünnepén támad életre az az egylet, a melynek az iparos ifjuságra s közvetve a hazára és társadalomra oly nemes hivatása van.

Annak bejelentése után, hogy az alapszabályokat mind a magas kormány, mind főmagasságu fővédnök dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök megerősítette, a bibornok-püspök leiratának felolvasására tért át az elnök.

A kegyes fővédnöki leiratigen melegen emlékezik meg a legényegyletek hivatása és eddig is elért eredményéről, s értesíti az egyletet, hogy berendezkedése és butorozása költségeit 5200 koronát folyósít uradalmi pénztárából. Fővédnöki jogánál fogva kinevezi az egylet elnökévé dr. *Vucskics* Gyula plebánost, igazgatóvá *Pálffy* Béla káplánt.

Az egybegyűlt tagok lelkes, hosszantartó éljenzéssel adtak kifejezést hálájoknak, az atyai szeretetét ily fényesen kimutatott fővédnök, bibornok-püspök iránt.

Dr. *Vucskics* Gyula elnök ezután az alapszabályokból felolvassa a választásra vonatkozó §-okat s következik az elüljárók és választmányi tagok választása.

Egyhangulag, lelkesedéssel lettek megválasztva:

Elnök: *Kugler* Albert.
Pénztárnok: *Széles* Lajos.
Ellenőr: *Óváry* Lajos.
Titkár: *Szolnok* Jenő.
Könyvtárnok: *Ióth* István.

Óváry Lajos indítványa alapján, tekintettel a tagok nagy számára, a választmány száma minimális 24 tag helyett 30-ban állapítatik meg.

Megválasztottak választmányi tagokul:

Barza József, *Bauer* Nándor, *Dévald* Mihály, Dr. *Hoványi* Gyula, *Frölich* József, *Halász* Gyula, *Felser* Antal, *Novonty* S. Alfonz, Dr. *Pác* Sándor, id. *Jelinek* Ferencz, *Milibák* József, dr. *Molnár* Imre, *Nemes* Lajos, dr. *Némethy* Gyula, *Óváry* Sándor, *Tátray* Sándor, *Virth* János, *Kárger* Sándor, *Hant* Frigyes, *Kalmár* Illés, *Bumbera* Imre, *Schmiedt*

Gyula, Mártoncsik Lajos, *Heiszer* Ferencz, *Kauczill* Lipót, *Pál* Károly, *Henn* János, *Pintér* János, *Ujváry* Vilmos, *Voszka* Ferencz.

A rendes tagok gyűlése.

Pálffy Béla igazgató átveszi az elnöklést, és az alapszabályok értelmében kitézi a dékán főrendező és 12 rendező állásra a választást. Az igazgató ajánlatára dekánnak egyhangulag választá meg a gyűlés *Hajnal* Gyulát, főrendezőnek szintén egyhangulag *Petrétay* Józsefet.

A rendezők választása következik ezután. Az igazgató figyelmezteti a választókat és választandókat, hogy csak olyant válasszanak és csak olyan tag fogadja el a választást, ki egy héten legalább egy estét 7—11-ig, s vasár és ünnepnapokon legalább egy meghatározott órát az egyletben tölthet s a rend fentartását ez idő alatt felelősség alatt magára vállalja s végzi.

Megválasztottak s a választást felelősségük tudatában elvállalták: *Husznai* Géza, *Misák* József, *Létai* Sándor, *Barza* Antal, *Dévald* Béla, *Bereczky* Géza, *Szmutkó* Sándor, *Csatáry* Sándor, ifj. *Ióth* István, *Lőrincz* Vincze, *Duhopalszky* Lajos és *Fazekas* József.

Ezután az igazgató szeretettel kéri a tagokat, hogy a rendezőket, mint önmaguk által, önmaguknak választott tisztviselőket tekintsék, kik iránt becsületbeli kötelesség tehát az engedelmesség.

Ezután a gyűlést feloszlatja.

Ápril 3-án az igazgató rendezői gyűlést tartott, melyen minden rendező napot és órát vállalt s kebeléből a választmányba *Dévald* Bélát és *Barza* Antalt küldte ki.

Az egylet tehát belső szervezkedését illetőleg is végleg megalakult s hisszük, hogy áldásos hatása, mind a helyben lakó, mind a vándorló tagokra mielőbb nyilvánulni is fog.

Szigligeti Társaság ülése.

A Szigligeti Társaság *Rádl* Ödön elnökle alatt hétfőn azaz folyó hó 3-án választmányi ülést tartott a Gazd. és Iparbank helyiségében. Jelen voltak *Rádl* Ödön elnökle alatt: dr.

átengedni, de mivel a tekintetes ur oly jó szívvvel viseltetett irányomban, hát csak vegye szeretettel.

A jelvényeket rám adták. Nem akarok dicsekedni, de gondolom, hogy snájdig bakter lehettem. Egész önérzéttel támoiyogtam ki a vendéglőből.

A hűs szél rögtön kiverte az álom csiráit szemeimből. Olyan jó fajta enyhe idő uralkodott, ugy hogy élvezet volt sétálni. Jól beburkolózva neki indultam, hogy teszek egy hosszú sétát a gyenge félhomályban.

Körülbelül a templomon túl lehettem már jóval, mikor egy csinos kis házból valami gyanus neszt hallok.

— Na csak az kellene még, hogy valami baj legyen, ugyan a bakterjére akadnak neki! Egyszerre elnémult minden, hogy annál jobban hallatszon, a mint a toronyóra üti az éjfélt.

Erre a neszt ismétlődni kezd.

— Istenem, csak nem boszorkányok járnak? Mit csináljak? Gyerünk vissza!

Most már ablakzörgés is hallatszik.

— Jaj mi lesz velem! és ijedten lapulok egy kapufélfának.

— Te vagy az a Bujdosó? hangzik egy suttó női hang.

(Ühüm! . . . Hát éppen nem bujdosom, hanem ha . . . Mi az ördög? Na Péter ebből még egy kis kaland is lehet!)

— Szólj már Péter, te vagy?

(Áj háj! Hát Péternek, Péter vagyok. De honnan tudja ez a nevedet?)

— Igen édes én vagyok!

— Hát hol maradtál olyan soká? Már több egy félórája, hogy itt leslek.

— Tudod galambom, hogy ilyenkor . . .

— Kerülj már közelebb.

— Megyek szívem, megyek? De hol?

— Ugyan ne bomolj, hát ott a hol szoktál.

(Könnnyü azt mondani. Most hogy menjek közelebb, hogy el ne áruljam magam. Ha a kapun mennék esetleg, be lenne zárva, vagy a kutyák jönnének nekem. Nem. Persze, hogy nem. . . Keresztül hágnak a léczes kerítésen és ott vagyok éppen az ablakjánál. Jaj, hogy ha megismer!)

— Hát jössz már?

— Megyek, megyek . . . és egész bátran neki indulok a léczes kerítésen.

— Mit csinálsz te . . . te guln. Tán megint ittál? Hát nem itt másznak be a kerítésen?

— Hát hol menjek?

— Mondom, hogy be vagy szeszelve, olyan horizü a hangod is, hogy egész átváltozott. Hát a kapu mire való?

— Féltem a kutyáktól, hogy lármát csapnak.

— Vak apád, hisz nincs egy se.

— Nincs-e?

— Na nézzed már, hát megbolondultál. . .

— Te vagy az csakugyan Péter?

— En én!

— Bujdosó Péter?

Hát most az vagyok, mert bujdosom.

De már erre a kijelentésre egy halk sikolylyal ijedten záródtak be az ablakok.

Jónak láttam a dolgokat a maguk folyására engedni s visszatérni.

Mit is csináltam volna, hatörténetesen én

vagyok Péter? Hej, hej az asszonyi fufang mit nem eszel ki! Kisértetek idejét választja pásztor órákra. De még jobb, hogy így jártam.

— Hát te hol botorkálsz? riaszt fel egy hang töprenkedésemből.

— Csak erre ni . . . s akkor látom, hogy aki majdnem belém ütődött egy másik — bakter. (Ez is jókor jött!)

— Voltál benn a depóban? kérdi ő.

— Volt az ördög; mondtam én.

— Ejnye ki vagy te pajtás, hogy olyan furcsa a hangod?

— Péter!

— A bolond eszed! Hisz én vagyok Péter.

— Bujdosó Péter?

— Az hát!

— (Huj . . . hogy a . . .) Hát komám én meg Arasz Péter vagyok és csak kint vagyok mulatni.

— Itt az utcán?

— Dehogy. Hanem melegem volt a szobában és így jöttem ki egy kicsit hűsülni.

— Hát az urak közül való?

— Igen.

— Na az Isten éltesse. De kinek a bundáját viseli a tekintetes ur?

— Az öreg Mustosét.

— A Mustosét? Hát nincs még otthon?

— Eddig nincs!

— Akkor jójszakát, sietek dolgom van.

(Megállj föld népe! villan át gyorsan agyamon át egy gondolat.) Talán bizony Mustosnéval?

— Hát a ténsur honnan tudja?

— Honnan-e? Hát . . . Hát az előbb igen

Bodor Károly főtitkár, dr. Potássy János, dr. Gyémánt Jenő, Huzella Gyula, dr. Berkovits Ferencz, Láng József és dr. Adorján Ármin.

Elnök bemutatja a társaság emlékülnepegyén az aradi Kölcsey Társaságtól és Pálffy István alapító tagtól érkezett üdvözlő sürgönyöket.

A választmányi ülés tárgyát az április 16-án tartandó közgyűlés tárgysorozatának megállapítása képezte.

Bodor Károly dr. felolvasta a közgyűlés elé terjesztendő főtitkári jelentést, melyen a választmány csak lényegtelen változtatást eszközölt s a titkárnak az elkészítésért jegyzőkönyvi köszönetet mond.

Pénztári számadás szerint a múlt évi bevétel az 1897. évi áthozattal együtt volt 1310 frt 46 kr, kiadás 635 frt 13 kr. Pénztárnok panaszkodik a sok tagsági díj hátralékok miatt, mely körülmény folytán az alapítványok egy részét is igénybe kellett venni. Ezt azonban, mielőtt az egylet vagyoni viszonyai engedik, helyre pótolják.

Tekintettel az egylet vagyoni viszonyaira, elhatározza a választmány, hogy pályadíjak kitűzését ez évben nem fogja proponálni.

Az *évkönyv* szerkesztésével megbízzák a főtitkárt, aki viszont azon indítványt teszi, hogy technikai előállítását a *pályázat kizárásával* adják egyik helybeli nyomdának. A megokolás elég különös. A felolvasott dolgozatok kronológiája (?) ma bizonyos nyomdánál van letéve, tehát ne bolygassuk(!).

Elhatározzák azután, hogy Petőfi-ünnepélyt fognak tartani, melynek határidejét június 30. tűzték ki.

Adorján Ármin dr. titkár felhatalmazást kér új pártoló tagok gyűjtésére.

A választmány az elnök felszólalása után megadja a felhatalmazást és elhatározza, hogy a Társaság vagyoni viszonyainak emelésére a legszélesebb körű mozgalmat indítja meg s a két törvényhatóságot évi segélyadásra szólítja fel.

Pártoló tagokul beléptek Szántay Laura és Stefaine és Keller József őrnagy.

A választmány titkos szavazattal egyhan-

gulag rendes tagjai sorába vette fel: *Hajós Izsót, Radó Ignáczt* drt. és lapunk kedvelt tárczairóját *Szöke Bertát* (Stella).

TAJÉKOZTATO.

- Április 5. A jogügyi szakbizottság ülése az Apolló épületben.
 Április 5. A biharmegyei tantestület szakgyűlése a város-házán.
 Április 5. Szépitési egyesület választmányi ülése d. u. 5 órákor a város-házán.
 Április 6. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órákor.
 Április 8. A Biharmegyei és Nagyvárad nőegylet hangversenye.
 Április 9. Az ügyvédi kamara választó gyűlése d. e. 10 ó.
 Április 10. Közigazgatási ülés a vármegyeházán d. e. 10 órákor.
 Április 13. Városi közgyűlés.
 Április 14. 15. Jegyző vizsgálat a vármegyeházán.
 Április 15. Műkedvelői előadás a színházban.
 Április 16. Szigligeti Társaság közgyűlése.
 Április 19. Esküdtársi tárgyalás.
 Április 23. Nemzeti Szövetség közgyűlése d. e. fél 10 órákor a város-házán.
 Május 22. A régészeti és történelmi egyesület közgyűlése.

UJDONSAGOK.

† Ernő főherceg meghalt.

Ernő főherceg Arcóban hosszas szenvedés után 75 éves korában elhunyt. A beteg főherceg már hosszabb idő óta van Arcóban s a hivatalos orvosi bulle-tinek, melyek a beteg állapotát napról-napra agasztóbbnak tüntették föl, innen voltak kelteve.

A főherceg a 48-ik gy. e. tulajdonosa volt. Életrajzi adatai a következők:

Ernő főherceg, szül. Milanóban 1824. aug. 8., mint Rainer főhercegnek, akkor a lombard-velencei királyság alkirályának fia. A katonai pályára lépett. Már 21 éves korában tulajdonosa lett a 48. (nagykanizsai) gyalogezrednek. 1848. mint önálló csapatvezér működött Közép-Olaszországban Garibaldi ellen, kinek szabad csapatait a san-marinói köztársaság semleges területére sikerült szorítania s ott legnagyobb részt elfogta. A Lipót-rend nagykeresztjét a hadi ékítménnyel e hadjáratért nyerte. Egy ideig hadtestparancsnok volt Budapesten. Mint a 4. hadtest parancsnoka működött 1866. Csehországban és részt vett a königrázi csatában. A béke után gráci hadtestparancsnok lett, 1868. pedig mint lovassági tábornok

számfeletti állományba soroztatott. Azóta nem igen szerepelt a nyilvánosság előtt.

Bécs, ápril 4. (Saját tud. távirata.)
 A király Ő Felsege Rainer főhercegnél részvéllátogatást tett.

* **Husvét ünnepe.** Szeszélyes, változó, hol szép tavaszi, hol mord késő őszi, itt-ott repkedő hópelyhekkal tarkázott idő volt az elmúlt szent husvétünnep alatt. Ennek daczára a templomok mindkét napon zsufolásig megteltek hívőkkel.

A székesegyházban óriási számú, előkelő közönség volt jelen Husvétvasárnapján az ünnepeles istentiszteleten. A szent misét nagy segédlettel dr. Schlauch Lőrincz főbíró pontifikálta. Az Evangeliumkor Palotay László kanonok remek egyházi szóoklatot tartott.

A többi templomokban is nagy közönség volt jelen ugy délelőtt, mint délután az isteni tiszteleteken.

* **A tábort püspök Bécsben.** Dr. Belopotoszky Kálmán tábort püspök, aki székesegyházunkban a nagyheti szertartásokat végezte, titkárával Bielik Imrével f. hó 3-án Budapestre utazott, honnan székhelyére Bécsbe tér vissza.

* **Nyugdíjbizottsági ülés.** Nagyvárad város nyugdíj-bizottsága tegnap délután ülést tartott a város-házán. Bulyovszky József dr. polgármester elnökölt; jelen voltak: Ragány János, Rácz Mihály, dr. Hoványi Géza, Mihelyi Adolf, Dus László, Hegedüs Géza, dr. Molnár Imre, dr. Baróthy Ákos, Istvánffy József. Átvizsgálták és rendben találták a nyugdíj-alap múlt évi zár-számadását. A számvevőség a jelentésben megjegyzi, hogy a felvett összeget 14 000 koronáival meghaladta a kiadás. Ezen hiány fedezésére a bizottság a városi pénztárból póthitelt kér. A zárszámadást elfogadták s az illetőknek a felmentvény megadását javasolja a bizottság. **Komornyik** Benedek fogyasztási adókezelő ellenőrt agg kora miatt nyugdíjazták, évi 840 koronával. **Nuricsán** Péter fogyasztási adókezelő évi 648 koronával, **Metzinger** Frigyes vámszedőt pedig évi 432 koronával nyugdíjazták. Néhai Németh Mihály volt városi irodatiszt özvegye részére 500 korona évi özvegyi segélyt szavaztak meg. Hosszabb vitát keltett özv. Rechl Ignáczné Bauer Zsófia kérvénye, melyben elhunyt férje után kéri az özvegyi nyugdíjat kiutalni. Rechlné ugyanis mint a polgári leányiskola igazgatónője a város szolgálatában áll s rendes fizetést huz. Végre is abban állapotok meg, hogy az özvegyi nyugdíjhoz való jogát kimondták, azonban annak folyósítását felfüggesztették addig, míg Rechlné állandó fizetés mellett a város szolgálatában van. Ha nyugalomba lép, a saját tanítói működése után az országos tanítói nyugdíjalapból fog nyugdíjat élvezni, a város pedig kiutalja a férje után járó özvegyi nyugdíjat részére. Ezzel kapcsolatosan felmerült, hogy a nyugdíj-szabályzatnak igen sok hiánya van s azért nagyon is megérett már az új átdolgozásra.

* **Választás a Szigligeti Társaságban.** *Gyalóky* Lajos elhunytával megüresedett al-elnöki állás betöltése a társaság f. hó 16-án tartandó közgyűlésén fog végbemenni. Kombi-nációba kerültek eddig dr. *Imrik* Péter kir. táblabíró, dr. *Bodor* Károly főtitkár és dr. *Szombathy* István tanár. A hétfői választmányi ülés dr. *Imrik* Péter kir. táblabíró mellett foglalt állást és így megválasztása bizonyosra vehető. A társaság egy agilis, nagy tudományu, érdemes al-elnököt nyer dr. *Imrik* Péter táblabíróban.

* **A Városliget jövője** A napokban közöltük *Rátka* Józsefnek a cikkét a Városligetről. Ebben kimutatta, hogy 14 év óta mit költött a Városligetre s miből fedezte ezen

az előbb mondta Boros jegyző ur, hoay bujdósót körülkelül kiteszi mert nem szereti, hogy hogy mindig máson jár az esze.

— Pedig Isten látja a lelkeket tekintetes ur. csak a magam dolga után járok én mindig.

— Hát persze a más asszonya után járni is a maga dolga

— Más asszonya után? Sohse jártam én bizony szeretettel.

— Hát még tagadja. Hisz most is . . .

— Megkövetem alássan tévedésbe lenni méltóztatik.

— Ugyan-ugye? Hisz tudok mindent.

— De hisz Mustosné a hugom kérem szeretettel . . .

— A buga?! Ugy hát akkor ühüm . . .

hát akkor mért csinálják olyan titokban?

— Hát már ha megfogott a tekintetes ur, el ne árnljon.

— Csak nem gyilkosság volt?

— Dehogy! Ugyan mit tetszik gondolni?

A hugomnak már régen kellett volna a jegyző ur lovának a sörényéből egy pár szál . . . Gondoltam, most ugyis ott lesz a jegyző ur is a mulatságon, hát felhasználtam az alkalmat és metszettem egy pár szálát a ló sörényéből.

— Igazat beszél?

— Becsület Istenemre!

— Na akkor Isten áldja meg, sietek vissza, mert már rég kinn vagyok.

Ideje is volt, mert Dignus már jött utánam az öreg Mustossal, azt gondolván, hogy el tévedtem.

De azért kalandom mindig fejemben motoszkált. Mi is lett volna, ha a kerítésen át-

mászva, Mustosné előtt ternek? Bizony nem jó lett volna. És mivel olyan jól kiszabadultam a veszélyből, hát bedültem a vendégkoszoru ölelő karjai közé és ott is maradtam egész addig, míg csak az álom ki nem ragadott kezeik közül.

Ez pedig már dél felé történt, amikor is a kompánia tagjai a szélrózsa minden irányára felé dülve aludták a kellemes mámor rózsás álmait.

A rózsás álomból sanyaru felébredés, a sanyaru felébredésből vig hazautazás lett.

A jegyző szürkén robogtunk.

Rögtön felujult emlékemben a közelmúlt eseménye és kérdezősködtem a lószőr használata után.

Hát Kaporréten az a babona van, ha valamelyik asszonynak megtetszik egy ló, akkor annak a szőrével kössék keresztül a disznók lábát . . . husvét másodnapján, mikor az első legény beteszi a lábát locsolás végett. Nem döglök el akkor egy sem. (Ugy látszik szecessionista babona.)

Kaplam hát magam és óvatosan én is megfosztottam magam egy pár száltól a jegyző szürkéjét. Gondoltam magamban, hátha megint úgy jön az alkalom és én az éj homályában átadhatom a lószőrt. De mivel az alkalom nem úgy jött, hát bizony elpusztulhatott én tőlem a Mustosné egész sertés állománya.

Most csak a szegény szürkét szeretném látni. Mert ha Mustosné most is úgy kedveli, akkor felő, hogy szegény nagyon siralmasan nézhet ki.

kiadásokat. Tegnap kérvényt intézett a városhoz, hogy az ez évi költségvetésbe a Városliget czéljára felvett 700 koronát részére utalja ki a város, mert a tavaszi munkálatokat nem képes a Ligeten teljesíteni. A kérvényben felsorolja Rátkay József ugyanazokat az adatokat, amelyek a cikkben voltak, majd a következőképp fejezi be a kérvényt: Ha pedig munkám tisztakezelése iránt Nagyvárad város tekintetes Tanácsának bizalma megrendült, tekintettel arra, hogy a czélszerűen áított tó 5877 frt 20 krba, a szigeten levő építkezés 1409 frt 34 krba került; tekintve, hogy két utvonat, melyek egyikének elkészítését a főmérnök ur 3000 frtra jelezte, kocsiközlekedésre készen van; tekintve, hogy fatermelésre jelentékeny terület van a legteljesebb kiválonom szerint elkészítve, részint bevetve, beültetve; tekintve végül, hogy a tó teljes kiépítésekor a Liget ezer frt évi bér mellett kiadható: tisztelettel kérem 2600 frt tehernek s tizenöt évi anyagi veszteségem pótlásul évi 200, tehát 3000 összesen 5600 frtnak kifizetését. Saját munkám után nem kérem, nem várom az elismerést sem, sőt örömmel teszem le azt a nagy terhet melyet nemes fellelkesüléssel, önként saját vállaimra véve, tizenöt éven át vittem, sok rosszakarat és viszály között. En leszek az első azok között, akik a Városliget fejlődésén örülni fognak.

* **Csata-ünnep.** Szabadságharcunk diadalmas tavaszi hadjáratának, melynek folyamán lelkes honvédseregünk a dicső győzelmek egész sorozatát aratta és rommá verte a gögös Windischgrätz válogatott seregét, egyik legszebb napja, az issaszeghi diadal napja. A drága honfírellel öntözött csatatéren egyszerű fejját nyugodtak eddig az elesett szabadsághősök, nemsokára azonban fényes márványemlék fog emelkedni a korhadtt fakesztek helyén. A csata napján — mint azt már hazafias örömmel jelentettük — ez évben, mint a félszázados évforduló nagyszabású emlékünnepe rendeznek, mely minden tekintetben méltó lesz a nagy eseményhez. Ottani tudósítónk újabb jelentése szerint a pesti egyetemi fiataloság s a *Rákosi Jenő* vezetése alatt leránduló hírlapírók és képviselőkön kívül a környék minden társasöre és egylete képviselve lesz. A fogadó bizottság több ezer résztvevőre számít, kiket nyalka lovas bandériummal fogadnak. A bandérium vezetői festői diszmagyarban *Ludvig* Béla és *Vojt* Mihály lesznek. Előbbi, kinek lelkes agitálása tette az ünnepeket ilyen nagyarányúvá, szép emléklapot is ad ki, melyben a jubiláris ünnepélyen elszavalt versek és emlékbeszédek, a csata leírása és a honvéd-szobor története foglalattik. A füzethez mindenki kap egy hazafias felirású praeparált tölgy- és babérlevelet. Az ünnepeket 9-én, vasárnap fogják megtartani s lapunkban közölni fogjuk ennek lefolyását is.

* **Övakodjunk a szédelgőktől.** A hivatalos lap legutóbbi száma a következő figyelmeztetést közli:

Egy amsterdami szédelgő nálunk megjelenő napilapokban közzétett hirdetmények útján, egy nem létező bank czége alatt felhívja a közönséget, hogy Magyarországon és Ausztriában forgalomképes és teljes biztonságot nyújtó értékpapírok kihasználására irányuló egyesületben vegyen részt.

Miután ezen vállalat szédelgősen alapul, a közönség saját érdekében figyelmeztetik, hogy az illető czéggel összeköttetésbe lépni óvakodjék.

* **Nagyvárad közegészségügye a múlt hónapban.** Az utóbbi hónapokban Nagyvárad város közegészségügye nem volt kielégítő. Az elmúlt márczius hóról már örvendetesebb adatokat közöl a tb. főorvos. Márczius hónapban Nagyvárad város közegészsége kedvezőbb volt mint február hónapban, amennyi 32 gyermekkel több született, mint ahány egyén meghalt

Tömegesebb megbetegedéseket a legzöszervi betegségek és a heveny fertőző kórok okozták. Vörhenyben megbetegedett 19, meghalt 1; difteritisben beteg lett 13, meghalt három; — hőkburban megbetegedett 4, meghalt 1; kanyaróban megbetegedett 3. — A bárány himlő fellépett, de igen szelíd, enyhe lefolyással; összesen 6 gyermek betegedett meg s ezek mind meggyógyultak. A lapokban nagyra felfojva olyan hírek jelentek meg, hogy a nagyvárad honvédhadapród iskolában a növendékek között a himlő fellépett. Ezt a parancsnokság megezáfolta, mivel csak egyetlen ifju betegedett meg a legszelidebb bárány himlőben s az is meggyógyult. — Élve született Nagyváradon márczius hónapban 90 fiu, 75 leány; összesen 165 gyermek; — meghalt 68 férfi, 65 nő, összesen 133-an. — Elhaltak városrészek szerint: Ujvároson 27, Olasz 51, Várad-Veleneczen 19, a kórházakban 36. — Az ország betegápolási alap terhére a hónap alatt 310 szegény betegot gyógykezelték.

* **Pro litteris et artibus.** Ő Felsége *Horovitz* Lipót festőművésznek a művészetért és tudományért a cs. és kir. osztrák-magyar díszjelvényt adományozta.

* **Jönnek a huszárok.** A honvéd-huszárlaktanya még a múlt év őszén készen állott a honvéd-huszárok befogadására, a megvizsgáláskor azonban még nedvesnek találták s az átszállítást elhalasztották tavaszra. Most tehát f. hó 12-én csakugyan jönnek a honvéd-huszárok Gyuláról, hogy elfoglalják kényelmes, tágas helyüket az új honvéd-huszárlaktanyában.

* **Bimbóhullás.** Mély fájdalommal gyász sujtotta *Laszky* Ármint a »Szabadság« kiadó-tulajdonosát: alig 5 éves kis fiaeskája, hosszas szenvedés után hétfőn meghalt. Ma délelőtt 10 órakor temetik. A család a következő gyászjelentést adta ki: *Laszky* Ármint egy saját, mint neje szül. *Spiegel* Katinka és gyermekei *Géza* és *Adél*, valamint számos rokonok nevében is fájdalomtelt szívet tudatja a forrón szeretett fiu, testvér és rokonnak *Laszky* Sándorkának folyó hó 3-án életének 5-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 5-én d. e. 10 órakor fog nak Kossuth-utcai lakásáról az izr. sirkertbe örök nyugalomra helyezettetni. Nagyvárad, 1899. április hó 4-én. Béke és áldás lengjen porai felett!

* **Nincs bérlő.** Nagyvárad város meg van akadva a sok rongyos épületeivel. A közgyűlés elhatározta, hogy a két utszéli csárdát, a *Wolff* és *Hágó* koreszmákat eladja. Vevő azonban nem igen akad, de különösen az egyikbe meg bérlőt sem kap a város. A belügyminiszter most értesíti a várost, hogy a koreszmák eladásra vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta.

* **Április 11-ike.** A közönség köréből számtalan kérdezősködés érkezett hozzánk, hogy az április 11-iki nap, amely a naptárban ezidén jelent meg először piros betűkkel, tulajdonképpen milyen ünnep. — Teljes munkaszünet-e? Emlékeztőkhöz hozzuk mindazoknak, akik nem tudják, hogy az április 11-ikét a Bánffy-kormány a márczius 15-ike helyett törvényhozásilag iktatta a naptárba. Épen úgy tartandó meg a törvény világos rendelkezése szerint, mint Szt. István napja, vagyis teljes munkaszünettel.

* **A budapesti honvéd önkéntesek sikere.** Most ért véget az önkéntesek szolgálati fél éve s most osztották őket be az iskolából a századokhoz. A legfényesebb sikert minden bizonynyal a budapesti honvédönkéntesek érték el, a hol száztizennyolcz önkéntes közül kilencvenhat lett káplár s csak alig hat maradt csillag nélkül. A derék fiuk közül nyolczat — mindannyi káplár — osztottak be Váradra.

* **Díszes esküvő.** *Szilvassy* István kataszteri tisztviselő tegnap vezette oltárhoz az olasz plébánia templomban bájos aráját: *Popp* Irmát, — *Popp* Alajos gyulai gőzfürdő tulajdonos kedves szép leányát. Az esketésnél *Sal* Ferencz kir. tan. nyug. polgármester és dr. *Göngyössy*

István megyei alügyész voltak a tanúk, míg báró *Podmaniczky* Emmike urhölgy mint koszorus leány szerepelt. *Dencs* János tb. kanonok szép beszédet intézet az esketést megelőzőleg az új párhoz.

* **Br. Königswarterné a műcsarnokban.** Egy bécsi lap képzőművészeti szemléjében, mely a szecessionistáknak a bécsi Künstlerhausban elhelyezett kiállításáról szól, olvassuk, hogy a tárlaton a sok »kinai« festmény között nagy felűnést kelt *Horovitz* Lipót művész hazánk fiának két remek festménye. Az egyik festmény Erzsébet királynék képe, mely szinte megdöbbentő hatást tesz a szemlélőre. *Horovitz* Lipót-nak egy másik festménye, mely szintén a Künstlerhausban van kiállítva, br. *Königswarter* Herman kisszántói nagybirtokos nejének, *Blaskovich* Melanie bárónőnek arcsképe. A közönség csoportosan nézi a szépséges asszony remekművü arcképét.

* **Eljegyzés.** *Marosi* Károly élesdi kir. aljárásbíró eljegyezte *Rozsly* Géza gazdasági gépgyáros ritka szép és kedves leányát: *Etelka* kisasszonyt.

* **Bélyeggyűjtés misszióárius czélokra.** Azon kísérlet, melyet 1895-ben kedvezményeztek, hogy az elhasznált régi I vélbélyegkek árából a Kongó folyam mellett új falut építsenek nemsokára fényesen sikerült, hanem most már egész gyarmatot alapítottak ott, melynek fővárosában templomot is fognak építeni. A mondott évben Brüsszelben 40 milliónál több vélbélyeg gyűlt egybe a világ minden tájékáról, melynek eladásából tetemes összegek folytak be. A Kongóállam a faluépítés czéljára 400 hektár földet adományozott, mire a folyam jobb partján, Busampótól délre megkezdtek a falu építését, melyet *Saint-Drudon*-nak neveztek el. *Kambiev* páter vezetése alatt megkezdtek a gyarmatosítást is. Azóta mégint 300 millió bélyeg gyűjtöttek, melyekből 50 ezer frank folyt be. A belga misszióáriusok ekképpen már öt állomást alapítottak a Kongó mellett. A gyűjtést folytatják és nemsokára már templomot is fognak építeni a Kongóállamban.

* **A borhamisítás ellen.** Az aradi kereskedelmi kamarában a borhamisítások ellen hosszabb javaslatot dolgoznak ki, mely szükségesnek mondja a szigorú ellenőrzést és czélszerűnek, hogy a borokat csak alapos gyanu fölmerülésénél vizsgálják. Ajánlja, hogy a borpinceket a miniszterium központi szakközegei évenként vizsgálják meg bejelentetlenül. Ez senkit sem kompromitálna. A bor tiszta kezelése nem félhetnek. A kamara a vizsgálatokat jogerős ítélet után hozza csak nyilvánosságra. A javaslatot, amelyet hosszú vita után elfogadtak, megküldik a miniszternek s a többi kamarának.

* **Halálozás.** Részvéttel vettük a következő gyászjelentést:

Wagner József mint férj, dr. *Bajza* Kálmán mint fiu nejevel dr. *Bajza* Kálmáné, szül. *Galgóczy* Máriával, ugyszintén gyermekeik *József*, *Etiémér* és *Lenke*, valamint az összes rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívet jelentik, a legjobb szerető gondos hitves, páratlan önfeláldozó édes anya és nagyanyának *Wagner Józsefné* szül. erdő-tarcsai *Fejér* Máriának, f. évi ápril 4-én éjféltán 1 órakor élete 70-ik, boldog házassága 28-ik évében ho szas és kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei f. évi ápril 6-án d. e. 10 órakor fognak *Apácza* utca 391/a sz. alatti saját háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint a várad-olasz sirkertben örök nyu alomra helyeztetni. Nagyvárad, 1899. ápril 4. Áldott legyen em éke, a legjobb nő, édes anya és nagyanyának, aki hátrahagyott szeretteit csak halálával szomorította meg. Örökre betöltetlen irt hagyván maga után!

* **A bizományos s ügynöke.** *Fischer* Ignác bizományi üzlettulajdonos tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy *Engel* Mór nevű ügynöke 150 forintját felvett s azzal megszökött, állítólag *Pestre*. A rendőrség a nyomonzást megindította *Engel* kézre kerítése érdekében.

* **A hamis golya.** Hogy a hosszú esőri, piros lábu golyák milyen önkényesek s hogy így néha milyen zavarba hoznak egyeseket fényesen igazolja

az alábbi eset, amely most egészen véletlenül jött nyilvánosságra. Történt pedig tegnap, hogy az egyik szemfüles rendőr tegnap bekísért a rendőrségre egy embert, aki koldult. Z. B.-nek hívják, régebben csak nem nagyon régen is hivatalnok volt, most azonban már koldulással keresi meg a kenyeret a maga saját és a családja számára. A rendőrségen megmotozták s ekkor találtak nálla két levelet amiből kitudt a golya hamissága. — A tavaszon a golya kelepelni kezdett a Z. B.-ék portáján, s a férj, mint a jó nevelésű férjhez illik, keresztapa után kezdett nézni. Első tekintete Pestre irányult s irt egy levelet *Kossuth* Ferencnek, melyben megírta, hogy fia született s kéri hogy a keresztapáságot fogadja 'el. Kossuth szívesen eleget is tett a kérelemnek, de kijelentette, hogy *anyagi kötelezettség* nélkül. Erre Z. B. irt Egerbe a bérmaapjának s annak is meg írta a nagy eseményt, hogy fia született s felkérte őt is keresztapának. Ime kapott is tíz forintot. — És most jön a java, a golya a mult héten leszállott a Z. B. portájára s — leányt hozott. — A rendőrség különben Z. B. koldulás miatt eltolonezoltatta illetőségi helyére.

* **Zarándoklat négy kegyhelyre**, mint tavaly, Lordesbe, Jézus szíve kegyhelyére, Paray la Monial Franciaországban, Einsiedeln, Svájcban és Wittenbe Tirolban. Indulás: 1899. évi július hó 6-án. Visszaérkezés: 1899. évi július hó 24-én. Utazás tartama: 18 nap. Utirány: Budapest, Bécs, Lincz, Salzburg, München, Lindau, Zürich, Genf, Lion, Toulouse, Lourdes. Vissza: Lourdes, Cette, Lyon, Genf, Zürich, Innsbruck, Bécs, Budapest. Atak: I. osztály 245 forint, II. osztály 185 forint, III. osztály 105 forint. A megállapított utiköltségbe kilencz napi teljes ellátás is bele van értve. Jelentkezni lehet 1899. évi június hó 15-éig a budapesti II. ker. plébániahivatalban, hol részletes program is kapható Dömötör Gedeon plébános vezetésénél.

* **A ki bejelenti az öngyilkosságát.** Diener Ákos kerületi kapitány tegnap levelet kapott *Keresztes* Árpád szigorló orvosnövendéktől, aki írja, hogy öngyilkosságot fog elkövetni »Mire ön e sorokat megkapja — írja — én már a nagy itőlőbir előtt állok. Diener kapitány azonnal kiküldött egy detektivet a József-körut 82. sz. alatt levő lakására, a detektiv azonban Keresztest nem találta otthon, a fiatal ember még e 2-án reggel ment el hazulról és azóta nem is tért vissza. Csak tegnap este kapta a rendőrség azt az értesítést, hogy Keresztes mérgett ivott és hogy a mentők bevitték a Rókus-kórházba, ahol eszméletlenül fekszik, a rendőrség még nem hallgatta ki.

ZENE és MŰVESZET.

A nőegylet hangversenye.

A mult hét folyamán egyik helybeli lap a »Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet« által rendezendő hangversenyről azt írta, hogy elhalasztják.

Ezzel szemben illetékes helyről vettük a következő értesítést:

Frtesitem a n. é. közönséget, miszerint a »Biharmegyei és nagyvárad nőegylet«-nek az »Erzsébet leányárvaház« javára rendezendő hangversenye f. ápril hó 8-án lesz megtartva, s az ezzel ellenkező hírek alaptalanok.

Nagyváradon, 1899. évi ápril hó 5-én.

Özv. báró *Gerliczy Félixné*,
elnöknő.

A fenti hírrel kapcsolatosan értesültünk arról, miszerint a nőegylet hangversenyének műsora egy számmal gazdagabb leendő, amennyiben *Füchsl Jenny Geyer* Stefike, a 9 éves csodagyermek és *Szmaszenka* Ernő Haydnnek egy trióját fogják zongorán, hegedűn és gordonkán előadni, mi ritka műélvezetet ígér; mivel a résztvevők mindegyikét mint kiváló művészeket ismerjük. Növeli a hangverseny érdekességét még az is, hogy annak bevégeztével táncmulatság van kilátásba véve, mintegy pót-

lásul az elmaradt Erzsébet bálért. Az érdeklődés a hangverseny iránt oly nagy, miként a jegyek nagy részét már eladták. A hangverseny műsorát legközelebb közölni fogjuk.

A zenekedvelők hangversenye. A nagyvárad zenekedvelők egyesülete a szezónban még egy hangversenynyel akarja megtoldani eddigi kitűnő sikerű hangversenyek számát. A próbákat a rendes napokon hétfőn és csütörtökön a megszokott teremben este 8—10-ig terjedő időben tartják. Az igazgatóság e helyen is kéri a tagokat, hogy a holnapi — csütörtöki próbán pontosan jelenjenek meg.

Dalok a magányból. Csendes magányomban születtek meg azok az igénytelen, egyszerű magyar nóták, amelyek közül 10-et kiválogatva, lépek a zenekedvelő magyar közönség elé, kérve szíves érdeklődését és pártfogását vállalkozásomhoz. Az összeválogatott 10 nótát *Tarnay* Lajos ismert zeneszerző írja át zangorára. A »*Dalok a magányból*« czim-mel ellátott zeneművem április hó második felében jelenik meg és 3 korona lesz az ára.

Ismételten kérem a zenekedvelő közönség szíves érdeklődését és pártfogását.) Szeged Alsóváros), 1899. márczius 27. *Radvánszky József*.

EGYESÜLETEK.

A nagyvárad kath. kör választmánya ma, szerdán, április 5-én este 6 órákor ülést tart.

Tanítótestület ülése. A »Biharmegyei Tankerületi Tanítótestület« szakgyűlését ma d. u. fél 3 órákor tartja meg a vármegyei ház nagytermében, — melyre az egyesület alapító, pártoló és rendes tagjait, — nemkülönben a tanügybarátokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

IRODALOM.

Mária-dalok. I. Folyam. A külföldi hangjegyes irodalom legszebbjeinek felhasználásával szerkesztő és magyar szöveggel kiadja: alulírott. — E gyűjtemény 3 (három) gyönyörű énekszámot tartalmaz, nagyobb használatosság kedvéért 2 (szoprán és alt) szolamra kidolgozva és harmónium (orgona) kísérettel ellátva, de úgy, hogy szóló is énekelhető. A 7 quart oldalra terjedő díszes kiállítású zeneműnek ára 60 (hatvan) kr. o. é. A pénznek előleges utalványozása esetén a zenemű bérmentve küldetik. Szíves megrendeléseket elfogad Szatmáron *Pataki (Stark) Lajos*, rk. áld. pap, tanítóképző tanár, mint szerkesztő és kiadótulajdonos.

— **Hitoktatási művek.** I. Megjelent: *Gyakorlati Hitelemzések* a népiskola I. osztálya számára III. Irta és kiadta *Fonyó Pál*, a kath. Hitoktatás szerkesztője, jelenleg ó-becsei plébános. Óráról órára kidolgozott praktikus hitelemzéseket nyújt a hitoktatók és népiskolai tanítók és papnövendékek használatára. Az összes püspökök melegen ajánlották egy évtized előtt első kiadását a sajtó a legnagyobb elismeréssel szólott ugyanakkor róla; kelendősege pedig azt igazolta, hogy alig van lelkes hitoktató, kinek kezéből hiányoznék. Emeli értékét, hogy az »új elemi káté« tervezetét is nyújtja, még pedig oly elemies és népies feldolgozásban, mely csaknem minden emlékeztetést fölöslegessé tesz. — Bolti ára 2 frt. — papnövendékek és tanítójelölteknek 1 frt 50 kr. — s kik ez összeget előlegesen beküldik, a művet keresztkötés alatt bérmentve kapják. A nagy emlékü »Ipolyi« püspök szavai szerint »egyetlen hitoktató kezéből ne hiányozzék!«

Megjelent: II. A »*magyarított elemi katekizmus*« 3-ik kiadása. Irta *Fonyó Pál*, kiadja Stampfel Károly könyvkereskedése Pozsony. Mint hitoktatási vezérkönyv fényesen oldotta meg feladatát s ezért hazánk összes egyházhatóságainak ajánlatát bírja és több szempont külön dícsérő sorokkal is megörvendeztette a szerzőt. Bolti ára 2 frt. — megrendelhető a kiadónál Pozsonyban.

III. A »*Szent Gyónáshoz először készülő ifjúságnak*« legüdvösebb imakönyve a dustartalmu, szép papíron, tiszta nyomású, díszes és tartós kötőű és mégis olcsó, most már a har-

madik kiadásban megjelent: »*A legszentebb nap*« imák és elmélkedések a szent gyónás és áldozás napjára a buzgó kath. hívek lelki épülésére főpásztori kegyes jóváhagyással írta: *Fonyó Pál*. A művecske 21 és fél ivre terjed s ötféle kiadásban kapható Stampfel K. udvari könyvkereskedésében Pozsonyban. Ára vászonkötésben 75 kr. — díszes vászonkötésben 1 frt. — bőrből 1 frt 20 kr. — legfinomabb bőrkötésben 3 frt — csontimitációban 2 frt 50 kr.

SZINHAZ.

A FALU ROSSZA.

(Az ipartestület ifjusága önképző együletének műkedvelő előadása.)

Megszokott dolog már, hogy az iparos ifjak minden évben rendeznek műkedvelői előadásokat. Kevés kivétellel az előadandó darabok tárgyát mindig a magyar népelet eredeti és tiszta megnyilatkozásából, a népszínmű cyklusból veszik. És ez igen helyes! Hisz kik tudnák jobban átérzeni az érzelmek megnyilvánulását, a kifejezések eredetiségét, mint ők, kik szinte abban a légkörben élnek, melyet mint dilettans műkedvelők a színpadra hoznak.

A »Falú rossza« rég időtől, majd minden esztendőben látta városunk közönsége, de ez nem zárta ki azt, hogy az ünnepeken ne zsufoolt ház előtt mutassák be lelkes ügyeskedőket. Amit meg is érdemeltek, valamint a lelkes tapsvihart is, melylyel a hálás közönség elismerése adóját leróta.

A szereplők, amennyire tőlük telhetett megállták helyüket. A főérdem, az est oroszlan-része *Orenics* Alajosé. Az ő Gonosz Pistája — el kell ismerni — igen jó alakítás. Átérve, áttanulmányozva szerepe minden egyes részét, minden mozdulatát a színpadon. Maszkja igazi, mimikája hű kifejezője volt az egész alaknak. Megbocsátva egyes tulzásba vitt mozdulatait, alakítását mindenki igényét kiegyítőnek kell constatalnunk. — *Pántya* Ilonka (Finam Rózi) régi ismerősünk már. Ismerjük mint éltető elemét az iparos ifjak minden egyes előadásának. És ezért nem a kíváncsi érdeklődéssel nézünk játéka elé, hanem a már tőle megszokott rutin fejlődését tapasztaljuk fokról-fokra örömmel. Élvezet nézni mily elevenen mozog a színpadon, mily otthonias szerepében és mily ügyesen használja fel játéka előnyeit. — Nagyban előmozdította az est sikerét *Tunyogi* Vilma (Boriska) is. Játékában az átértett szerep igazi kifejezése nyilvánult. Egyes jelenetekben oly praeciz volt, hogy a legkényesebb igényeket is elismerésre indította. E két női szereplő vetekedett egymással az est sikerének előmozdításában. — *Varga* Gyula (Göndör Sándor) és *Mócsi* Gyula (Lajos) szintén igyekeztek az előbbiekkal egy nizeaun maradni, a mi egyes helytelenül alkalmazott mozdulat leszámításával sikerült is. — Jók voltak *Abella* Mihály (Feledi Gáspár) és *Nagy* Jolán (Bátki Teresij) is.

Általában meglátszik az egész előadásra a gondos előkészület — a betanulást illetőleg. A rendezésre nézve sok kifogás emelhető. Az ének és zene számok, miután az utóbbi is lelkes műkedvelők képezték, szereplők erejéhez képest több kívánni valót kizárnak. Hogy a diszletekről is szóljak, hát az is műkedvelő munka és lehet hogy ezért oly erősen secesssionista stylusu.

Összegezve az egészet, a közönség megelégedetten távozott a színházból, miből kintartást merithetnek derék iparosaink, hogy legyőzve egyes észlelt hibákat, azokat jövőre igyekezzenek kerülni és így szert tehetnek az egész publikum osztatlan elismerésére. (h. e.)

Beteges szegénysorsu gyermekeink érdekében.

Csupán a szegény gyermek jóvoltát tartva szem előtt, szívesen adunk helyt lapunkban a következő felhívásnak a magunk részéről is csatoljuk kérelmünket olvasóink jó szívéhez, hogy figyelemmel és szeretettel olvassák a kérelmet. A tifusz és a gyermekbetegségek a télen

járványszerűleg léptek fel. Megtizedelték székes fővárosunk zsenge ifjúságát és a súlyos betegségből felépült sok gyermek szervezetében hátrahagyták a kiállott betegségek kóroanyagának egy részét, amely elkorcsosodással és pusztulással fenyegeti sok székes fővárosi szülő reménybeli támaszait.

E rettegett csapások csak úgy hárríthatók el, ha a gyermekek már az idén, közvetlenül nehéz betegségük kiállása után nyerhetnek vidéken Isten szabad ege alatt üdülést és életerőt, jószívű emberek vendégszerető otthonában pedig erősítő táplálékot és az egyszerűségben valamint az Istenfélelemben való jó példaadást.

A székes fővárosi szegénysorsu családok üdülésre utalt intelligensebb gyermekeinek a vidéki jómódu családoknál való elhelyezése által eddig elért kedvező eredmények buzdítanak bennünket arra, hogy az idén — amikor a vázolt körülmények ezt fokozott mérvben szükségessé teszik — már most forduljunk minden érző emberi szívhez azzal a tiszteletteljes kérelemmel, miszerint bennünket abban a fáradozásban támogatni kegyeskedjék, hogy minél több szegénysorsu, de jó nevelésű gyermeknek eszközölhesünk ki a vidéken vendégszerető otthonát és üdülést.

Sulyt helyezvén arra, hogy a gyermekek a lehetőséghez képest a vidéken is vallásuk szabványai szerint éljenek és az ottani Isten-tiszteletben részt vegyenek, tisztelettel kérjük az összes emberbaráti tényezőket, hogy szíves közléseikben felemlíteni kegyeskedjenek, hogy minő vállást követ az a jószívű emberbarát, a ki üdülésre utalt gyermeket vendégszerető családjába befogadni hajlandó.

Különösen fordulunk az igen tisztelt lelkész, tanító, orvos előljáró, földbirtokos urakhoz, a vidéki jótékony nő és leányegyletek elnökségeihez azzal, hogy önzellen kérelmünket magukévá tenni, azt híveik, tanítványaik ösmerőseik, szaktársaik és egyesületi tagjaik sorában alkalmas módon terjeszteni és eljárásuk eredményéről bennünket értesíteni sziveskedjenek.

Ama jószívű emberbarátok névsora, a kik üdülésre utalt szegénysorsu gyermekeket vendégszerető hajlékukba fogadni vagy ezek elhelyezésében vagy felügyeletében közreműködni szivesek lesznek, vagy már a múltban is védenzeinket gondozásba vették, az idén Budapesten megtartandó »Nemzetközi Gyermekvédő Congresszus« elő terjesztendő jelentésünkben közzé fog tételni.

Szíves ajánlatokat, a melyekben a megvendégléni kívánt gyermekek korát, nemét és vallását, a vendéglátás tartalmát (hány hét) valamint a jószívű vendéglátó teljes címét (posta, vasút-vagy hajóállomás) közölni sziveskedjék, kérünk Fürst Ida urnőhöz (Budapest, VI. Szondy u. 96. b) juttatni, hogy a gyermekek kiválasztása, előjegyzése s utnak indítása tekintetében alkalmas módon intézkedhessünk.

Kiváló tisztelettel maradván

Budapesten, 1899. márczius 30-án.

Prof. Dr. Bokay János.

Vajda Mihály.

Dr. Radó Lipót.

Igazságszolgáltatás.

Janku kincse.

A törvényszék egyik büntető tanácsa *Millye Gyula* elnöklete alatt ma hatalmas bűnügynek a tárgyalását fogja megkezdeni.

Az ügy a Janku kincsei körül forog, mert tíz elkeseredett oláh ember félre vezetve megtámadott egy tanítót s a támadás folytán három embert lőttek meg, akik azonban mindannyian meggyógyultak.

A múlt év július 19-én történt az eset Kistyóron a havasok közt, hogy *Bogdán Péter* tanítót egy este fegyveres bekermozott képű emberek megtámadták s reá lövöldöztek.

A támadásnak az oka az volt, hogy a nép között az a hit van elterjedve, hogy Bog-

dán Jankutól, mikor megőrült, három szekér kincset hozott el s ezt akarták az atyafiak megkeríteni.

A rablók azonban igen nagy lövöldözést vittek végbe, minek következtében őket megszalasztották, azonban *Bogdán Péter* a karjába kapott egy golyót, úgy hogy a karját amputálni kellett, míg *Bogdán Tanászt* a mellén s öt éves fiát *Juont* pedig a homlokán érte egy-egy lövés, azonban egy sem volt halálos, mind a hárman meggyógyultak.

A vádlottak a következők: *Koczaj György*, *Vikán Vaszalie*, *Szudricsán Juon*, *Szudricsán Kosztán*, *Burgján János*, *Czirbán János*, *Pelle Juon*, *Téglás Juon*, *Pópa Mikuláj*, *Barna Nyikisai*, *Pópa Pável*.

Az ügyben közel ötven tanu van beidézve, s így a tárgyalás valószínűleg átnyulik holnapra.

REGÉNY-CSARNOK.

TILTOTT UTAKON.

Landor Henrik utazásai és kalandjai Tibetben. 20

Fordította: **B. Gy.**

Ezen vallásos szertartás után minden jelenlevőnek kezébe fatört adtak, melyet ők kabátjuk alá dugtak.

Mikor a Pompo az ő diszsátrából kijött, azt mondtam neki, hogy a tánc csodaszép vala, de én nagyon éhes vagyok. Erre ő megkérdezte tőlem, hogy mit akarok enni, mire én feleltem, hogy húst és teát.

Kis vártatva hoztak is egy nagy fazékban húst és tsambát. Dacára azonban, hogy teljesen ki voltam éhezve, megerősítésembe került belőle enni. Ennek talán az volt oka, hogy a sok szenvedés szerfőtött megtámadta egész szervezetemet, különösen hátgerinczem szétroncsolása és tagjaim megmerevedése.

Mikor a Pombo nyugalomra vonult és az est beállt, megint kikötöttek előbbi helyemre, csak hogy most nem húzták annyira széjjel lábaimat és karjaimat sem feszítették ki oly nagy mértékben.

Sorsomnak hirtelen fordulata.

Késő este mintegy féltucat láma jött hozzám, az egyiknek kezében mécs volt és egy nagy sárgarézs csésze, melyben, mint ők mondták, tea volt. Köztük volt a megsebesült láma is, az én legnagyobb ellenségem, bekötött fejével. Ez váltig biztatott és nagyon is kínálgatott, hogy igyak a theából, nehogy a hideg éjjelen át megfázzak, úgyhogy a nagy szíveség feltűnővé vált előttem s kezdtem gyanakodni. Midőn a csészét ajkaimhoz tartotta, csak nagyon keveset vettem a számba belőle s azt is mind kiköptem s fejemet tagadólag rázva értésőkre adtam, hogy nem kell több. Néhány cseppet azonban mégis lenyeltem s pár perc múlva metsző éles fájdalmat éreztem gyomromban, amiből arra kellett következtetnem, hogy az ital mérgezett volt.

A következő napon haliában, mely a kötelek leoldozása óta élettelenül csüngött, kezdett magához jönni s a vérkeringés megindult benne, fájdalmaim borzasztóak valának.

Reggel, úgy látszik, még nem tudták, hogy mit csináljanak velem. Sorsom még nem volt eldöntve. Több láma még mindig lefejeztetésemre kívánta, mások azonban és a Pombo már a tegnapi estén azt határozták, hogy kivitetnek a határra.

Szerencsétlenségemre a Pombónak, mint később *Peschkar Charak Ting* láma azt nekem elbeszélte, az éjjel látomása volt, egy szellem jelent meg neki és az mondta, hogy öljön meg minket, mert az országot nagy csapás fogja érni, ha ezt meg nem teszi.

— Neked hatalmad van a Plenkít (engem) megöletni — mondta neki a szellem — és ezt bátran megteheted, senki sem fogérté téged meg-

büntetni. A Plenkik félnek a tibetiektől és nem mennek ellenök harcolni.

Mint hogy a lámák semmi fontosabb lépést sem tesznek babonás szertartások nélkül, a Pombo parancsot adott a lámának, hogy vágjon le fejéről néhány hajfürtöt, a mit az meg is cselekedett, de ugyancsak tompa késsel. A Pombo kezébe vévén hajfürtötmet a kolostorba ment, hogy a jósdát megkérdezze. A hajfürtátadatott a jósdának, mely bizonyos varázsigék elmondása után azt jelentette ki, hogy engem le kell fejezni, máskülönben az országra nagy veszedelem fog jönni.

Meglátszott a Pombón, hogy nem tetszik neki a jósda nyilatkozata és viszalovagolt parancsot adva, hogy azok egyik lábujjomról vegyék le a körmöt; miután ez a műtét is megtörtént, újra megkérdezte a jósdát, mely a köröm láttára is ugyanazon szavakat mondta.

Az egybegyűlt lámák főtanácsa rendes szokása szerint három ilyen tanácskozást tartott; a harmadik tanácskozás végzése az lett, hogy egyik ujjam körmöt a kezemről fogják elvinni a jósdának. A láma, ki e feladat teljesítésével megbízott, hozzám jött és hátrakötött kezeimet vizsgálta s midőn ujjaimat nézegette, szerfölött nagy meglepetést és bámulatot mutatott. Nyomban hozzám jöttek mind a lámák és katonák, hogy bilincsre vert kezeimet vizsgálják.

A Pombót is hívták, ki szintén megnézet ujjaimat; erre azután tüstént nagy tanácskozásba merültek.

Midőn néhány héttel később szabaddá lettem, sikerült megtudnom a tibetiekből csodálatuk okát. Ujjaim kissé feljebb voltak összenőve mint a hogy ez rendszeren szokott lenni és ez a tulajdonság Tibetben nagyrabecsült dolog. Akinek ilyen ujjai vannak, annak élete a tibetiek hite szerint bizonyos varázshatalom védelme alatt áll, bármit tegyenek is vele az emberek, nem érez semmi fájdalmat. Kétségkívül nagyban hozzájárult ezen nevetséges balhít életünk megmentéséhez.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Nemzetiségi gyűléslet a templomban.

Budapest, április 4. (Saj. tud. táv.)

Tolnán a róm. kath. templomban a német nemzetiségi hívek fájdalmas botrányt csináltak Nagypénteken. Ott ugyanis a katolikus hívek tulnyomó részben németek s a másik rész pedig nem magyar. Szokás szerint felváltva németül és magyarul predikáltak, a főbb ünnepeken azonban mindég németül. Fekete Ágoston az új plébános azonban nem vette figyelembe ezen szokást, hanem a naptár szerint a főbb ünnepeket is belevéve felváltva predikált németül vagy magyarul. Eme rendszerint Nagypéntekre magyar predikáció következett. Reggel 8 órakor *L i e b e d* segédlelkész magyarul kezdte a predikációt:

— Dicsértessék — — — —

Erre fülszakító zaj támadt a templomban, »hinaus« fenyegetések s végre a toborzókoló tömeg kivonult onnan, hova nem való volt, az Istenházából. De még kivonulás közt is folyton botránykoztattak. A feszületet levették az oltárról:

— Predikáljon most már ennek a pár rongyos magyarnak. Most már ugathatsz!

Fekete Ágoston plébános a szent-segtőró botrányhősöket feljelentette.

Öngyilkos önkéntes.

Budapest, ápril 4. (Saját táv.) Sziklay Lajos egyéves önkéntes pén- teken föbelőtte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Aranykeresők halála

Budapest, ápril 4 (Saját tud. táv.) Dawsoncityben egy indiánus csapat 16 aranykeresőt megölt.

A szerb püspök bocsánatkérése.

Budapest, április 4. (Saj. tud. táv.) Az a viszály, mely Brankovics György szerb patriárcha és Zmejanovics Gábor verseczi püspök között keletkezett, most váratlanul békés megoldást talált. Zmejanovics püspök ugyanis bocsánatkérő levelet intézett Brankovics patriárchához, melyben kijelenti, hogy a zsinat előtt nyilvánosan fog bocsánatot kérni tőle.

A világbéke.

Bern, ápril 4 (Saját tud. táv.) A svájci szövetség tanács hágai békekongresszusra Kott dr. berlini követet, Kuenzl hadtestparancsnokot és Odiert delegálta.

A Dreyfus-ügy.

Páris, ápril 4. (Saját tud. táv.) Roget tábornok vallomását elmondja, hogy a detektív egy hölgytől értesült, hogy a vezérkarban áruló van, még pedig olyan, ki nem az alsóbbrendű személyzetben keresendő.

Páris, ápril 4. (Saj. tud. táv.) Auguste Lalance volt elzászi képviselő levelet intézett a Temp-hez, melyben a következőket írja: 1895-ben felkerestem Faure elnököt, hogy a Dreyfus-ügyben velem beszéljek s alighogy beszélni kezdtem, félbeszakított:

— Ön úgy beszél mint Gilbert! Erre megmutattam neki a borderaut egy másolatát, igyekezve meggyőzni, hogy azt nem Dreyfus írta. Az elnök ismét félbeszakított:

— Nemcsak ennek alapján ítéltek el. Voltak még olyan súlyos bizonyítékok is, hogy b ü n ö s s é g e felől semmi kétség sem lehet.

Páris, ápr. 4. A »Figaro« mai számában Poincaré vallomását közli. Poincaré azt vallotta, hogy csak a bordereaut ismerte. Develle főként arról az ügyirat- ról nyilatkozott, amelyben egy »D« kezdő- betűvel jelzett név fordult elő és azt mondta, hogy lehetetlennek tartja, hogy ez az ügyirat Dreyfusra vonatkozik. Billo- tot akkori hadügyminiszter biztosította Poincaré-t és Develle-t, hogy az elítelt bűnösségét az elítélés után több okirat megerősítette. Roget hosszasan fejte- gette azokat az erkölcsi és tényleges in- díciumokat, amelyek gyanút vetnek Dreyfus-ra és azt igyekezett kimutatni, hogy lehetetlen a bordereaut másnak, mint az elítéltnak tulajdonítani. (Magy. Táv. Ir.)

Összeesküvés a szultán ellen.

Budapest, ápril 4. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból ismét a szultán ellen intézett összeesküvés hírére hozza a táviró. Ezuttal azonban komoly veszedelemben forgott a szultán, ami abból is kiválglik,

hogy környezetének több előkelő tagja kétségkívül az összeesküvésben való rész- vételük miatt külföldre menekültek.

Kína.

Budapest, április 4. (Saját tud. távirata.) A német-kínai konfliktus fejleményei ismét sza- porodtak egygyel. A Gefion ezirkáló hajó ma mint Pekingből sürgönyözik, megérkezett ren- deltetési helyére és elfoglalták Antungweit ki- kötőt.

Széchenyi miniszter Prágában.

Prága, ápr. 4. Széchenyi Manó gróf, a király személye körüli miniszter teg- nap este ide érkezett.

Spanyolország.

Madrid, ápril 4. (Saját tud. táv.) Itt el van terjedve az a hír, hogy a regens- királynő férjhez megy.

Botrány a Belga kamarában.

Budapest, április 4. (Saját tud. távirata.) Brüsszélből sürgönyözik, hogy a belga kamara ma nagy botrányok színhelye volt, melyek miatt azt április 18-áig elnapolták. A vihart Lorand képviselő interpellációja keltette.

Halálos esolnakázás.

Berlin, ápril 4. (Saját tud. távirata.) A Space folyón három tanuló csolnaká- zás közben vízbe esett s belefullt.

Bolgár törekvések.

Budapest, április 4. (Saját tud. távirata.) Sofiából, a bolgár fővárosból sürgönyözik, hogy Grekow miniszterelnök Tirnovóban program- beszédet mondott, melyben az Oroszországhoz való belső viszonyt hangsúlyozta. Utána Radostawow belügyminiszter beszélt, ki elítélte az előbbi miniszterium tékozlásait.

KÖZGAZDASÁG.

Az orosházi iparkiallitást usvét vasárnap nyitották meg. Földszített külön vonat vitte Gyuláról Lukács György főispánt, a védnököt, akihez csatlakozott Csabán Sztéryni József osztálytanácsos, a kereskedelmi miniszter képviselője, Sombory Lajos kir. kamarás, főrendiházi tag, Gelléri Mór iparegyleti igazgató, Fábry Sándor alispán s a közsé- gek és ipartestületek küldöttei. Nagy ováció tágya volt Thék Endre a kiállítás meg- teremetője. Ott volt Zay Miklós képviselő is. Ovációkkal fogadták Zsilinszky vonatát. Lu- kács György megnyitó beszédében azt hangoz- tatta, hogy a társadalmi bajokat az fogja meg- javítani, hogy minél fejlettebb iparunk lesz. — A kiállítás megnyitása után megszemléltek a kiállítást. Két órakor banket volt. Délután a gazdasági egyesület vándorgyűlése volt. Ugyan- csak vasárnap délután nagy látványosság volt: orosházi lakodalmi menet, melyet Szalay Jó- zsef főszolgabíró, az agilis rendező-bizottsági elnök vezetett és mutatott be. A kiállítás két hétig marad nyitva. Arányai minden látogatót megleptek.

Reich Jenő és Társa**Tőzsdé jelentése.**

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Hataridők.

Az irányzat gyenge.	
Buza áprilisra	9.23
Buza októberre	9.17
Uj tengeri	4.52
Rozs őszre	7.60
Zab őszre	5.70
Tengeri augusztusra	

Értéktőzsdé.

Budapest, április 4.

Az irányzat gyenge.	
Oszták hitel	369.25
Magyar hitel	397.50
Allamvasut	365.90
Rimamurányi	307.—
Magyar jeizálog	249.—
Salgótarjáni	636.
Wagon-kölcsön	623.—
Villamosvasut	225.—
Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

Az irányzat nyugodt.

Bécs, április 4.

Oszt. hitel	371.25
Magyar hitel	390.40
Allamvasut	366.15
Birodalmi márka	58.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. április 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	113.75
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	121.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	9675
Italméresi jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentési kötvény	96.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	163.35
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	141.50
Oszták járadék papirban	100.75
Oszták járadék ezüstben	100.60
Oszták járadék aranyban	120.—
Oszták korona járadék	100.50
Oszták államsorsjegyek	139.50
Oszták magyar bankrészevény	920.—
Magyar hitelbankrészevény	397.25
Oszták hitelintézeti részevény	367.75
Oszták-magyar államvasuti részevény	363.20
20 frankos arany (Napoleon d'or)	358.60
Németbirodalmi márka	58.45
London vista	120.40
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

A szorokszóért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A legkitünőbb magvaimat

van szerencsém a nagyérdemű gazdakö- zönségnek ajánlani:

Államilag plombázott arankamentes francia és magyar luczerna, stiriati vörös lóhere,

valódi eredeti kitüntetett

takarmányrépa magvaimat,

Oberndorfi kerek sárga,

Mammuth óriás vörös.

Eckendorfi, Olajbogyó.

Palaczk alakú hosszú sárga.

Pázsit diszfú-vegyülek.

Angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, lenmag, gom- borka, zab, árpa.

Cinquantin tengeri, kendermag

stb. különféle gazdasági magvakat nagy- ban jutányos árak mellett számítom.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok

kiváló tisztelettel

Dell'ortó Károly,
Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pon- tosan teljesítek.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 37
Ósi »	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely »	4 44	11 05	7 57	Gyula »	12 21	6 34	10 21	Kurtics »	5 39	11 52	10 04
Less »	10 48	4 56	8 06	Orosháza »	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba »	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza »	6 14	12 37	10 54
Gyapju »	10 56	5 04	8 18	Csaba »	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza »	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba »	7 —	2 33	4 50
Cséffa »	11 05	5 12	8 29	Gyula »	7 27	3 05	5 26	Kurtics »	3 28	8 20	5 38	Gyula »	7 27	3 05	5 26
Szalonta »	11 26	5 37	9 08	Sarkad »	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31
Kötegyán »	11 46	5 57	9 37	Kötegyán »	7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad »	11 57	6 9	9 51	Szalonta »	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	7 6 3		
Gyula »	12 21	6 34	10 21	Cséffa »	8 42	4 34	7 18	Nánhegyesel »	6 34	8 21	Nánhegyesel »	4 32	7 41		
Csaba »	2 10	7 22	4 44	Gyapju »	—	4 42	7 29	Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 66		
Orosháza »	3 10	8 32	5 50	Less »	9 04	5 00	7 51								
H.-M.-Vásárhely »	4 00	9 26	7 00	Ósi »	9 21	5 19	8 16								
Szeged »	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40	V. v.			
V-Velenceze »	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya »	4 42	2 43	Ósi »	6 09	2 51	Déva-Ványa »	4 37	3 42				
Félix-Fürdő »	4 32	3 13	Szudrics »	5 09	3 12	Uj-Palota »	6 24	3 05	Körös-Ladány »	5 13	4 23				
Kardó »	4 50	3 27	Belényes »	5 37	3 52	Gyires »	6 44	3 17	Szeghalom »	5 40	4 54				
Magyar-Gyepes »	5 50	4 17	Sonkolyos »	5 58	4 15	Körösszeg »	7 02	3 36	Vésztő »	6 12	5 33				
Tasádfő »	6 07	4 31	Belényes-Ujlak »	6 10	4 27	Szakál »	7 39	4 05	Kót »	6 38	6 09				
Drág-Cséke »	6 30	4 45	Borz »	6 19	4 37	Nagy-tóti »	7 55	4 21	Iráz »	6 52	6 28				
Magyar-Cséke »	6 50	5 —	Sólyom »	6 35	4 58	Komádi »	8 25	4 32	Komádi »	7 10	7 03				
Dusesd »	7 05	5 12	Gyanta »	6 56	5 19	Iráz »	8 42	4 49	Nagy-tóti »	7 22	7 13				
Szombatság-Rogoz »	7 46	5 47	Hollód »	7 10	5 34	Kót »	9 19	5 14	Sakál »	7 48	7 42				
Hollód »	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz »	7 31	6 03	Vésztő »	9 44	5 32	Körösszeg »	8 11	8 13				
Gyanta »	8 12	6 11	Dusesd »	7 55	6 34	Szeghalom »	10 34	6 13	Gyires »	8 33	8 30				
Sólyom »	8 38	6 36	Magyar-Cséke »	8 07	6 49	Körös-Ladány »	11 —	6 31	Uj-Palota »	8 47	8 52				
Borz »	8 53	6 50	Drág-Cséke »	8 26	7 17	Déva-Ványa »	12 03	7 21	Ósi »	9 03	9 18				
Belényes-Ujlak »	9 05	7 01	Tasádfő »	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 33				
Sonkolyos »	9 18	7 13	Magyar-Gyepes »	8 54	7 50										
Belényes »	10 04	7 47	Kardó »	9 27	8 31										
Szudrics »	10 27	8 09	Félix-Fürdő »	9 40	8 45										
Lunka-Rézbánya »	10 56	8 21	V-Velenceze »	10 01	9 09										
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19										

Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.
Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33		
B.-Püspöki »	7 17	5 57	Érselind »	5 37	6 24		
Bihar »	7 44	6 20	Székelyhid »	6 14	6 22		
Paptamási »	8 13	6 48	Nagykáglya »	6 27	7 39		
Gyapoly »	8 29	7 03	B.-Diószeg »	6 42	7 04		
B.-Diószeg »	8 52	7 24	Gyapoly »	6 59	7 33		
Nagykáglya »	9 07	7 38	Paptamási »	7 24	8 32		
Székelyhid »	9 40	8 03	Bihar »	7 45	8 39		
Érselind »	10 08	8 26	B.-Püspöki »	8 05	8 40		
Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 10		

Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid			
	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45		
Apátkeresztur »	10 46	8 41	Monos-Petri »	4 46	4 56		
V.-Ábrány »	11 03	8 55	V.-Ábrány »	4 57	5 08		
Monos-Petri »	11 16	9 06	Apátkeresztur »	5 13	5 26		
Margitta érk.	11 28	9 16	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07		

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kiütetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli időt jelentik. A *-gal jelzettek feltételes megállóhelyek.

Árak és választék verseny nélkül!

Figyelemre méltó!

UJ ÜZLET

Figyelemre méltó!

Freyberger és Társa

Bémer-tér, Kádár János ur üzlete mellett, ajánlja

fiu és leányka ruháit 1 frt 50-től 5 frtig.

Inglousok: 1 frt 30 krtól 3 frtig.

Selyem napernyők: 1 frt 20 krtól 5 frtig.

Selyem esőernyők: 1 frt 50 krtól 4 frt 50 krig.

Harisnyák eddig még soha nem létezett ily jó minőségben.

Női kalapok izlésesen díszítve 1 frt 20 krtól 3 frt 50 krig.

Angol női bőrkeztük, 4 gombos, fekete és színes 95 krtól.

Kérem jelenlegi üzlethelyiségemet nem összetévesztetni!

Kérem jelenlegi üzlethelyiségemet nem összetévesztetni!